

ISSN 2657-9782

Dialogi *Biblioteczne*

CZASOPISMO ELEKTRONICZNE

2024, nr 1(33)

W NUMERZE:

Doradztwo metodyczne po nowemu

Pomysły na promocję czytelnictwa

Planszówki w bibliotece

Katowice – Europejskie Miasto Nauki 2024

Melchior Wańkowicz

Generowanie obrazów z wykorzystaniem AI

ADRES REDAKCJI:

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy

ul. Ks. kard. S. Wyszyńskiego 7

40-132 Katowice

tel. 32 258-38-38

e-mail: **dialogi.biblioteczne@pbw.katowice.pl**

Internet: **<https://pbw.katowice.pl/>**

Wydawca: Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka
im. Józefa Lompy w Katowicach

Zespół redakcyjny: dr Anna Marcol – redaktor naczelny;
mgr Barbara Michałek – korekta

SPIS TREŚCI

<i>OD REDAKCJI</i>	4
Anna Marcol <i>DORADZTWO METODYCZNE PO NOWEMU</i>	5
Beata Machura <i>KSIĄŻKOWY WYMIENNIK, ZACZAROWANE SŁOWA – PISZEMY W STARYM STYLU NA PIKNIKU SZKOLNYM</i>	8
Marta Paszek <i>PLANSZÓWKOWA GRA TERENOWA</i>	10
Agnieszka Kubacka <i>KATOWICE – EUROPEJSKIE MIASTO NAUKI 2024. SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA UCZNIÓW KLAS VII-VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ</i>	19
Beata Machura <i>MISTRZOWIE ALFABETU Z PATRONEM SZKOŁY W TLE. SCENARIUSZ KONKURSU</i>	27
Elżbieta Trojan <i>MELCHIOR WAŃKOWICZ (1892-1974). ZESTAWIENIE BIBLIOGRAFICZNE W WYBORZE</i>	32
Anna Marcol <i>ADOBE FIREFLY – TWORZENIE OBRAZÓW ZA POMOCĄ AI</i>	37
Renata Sowada <i>"BIBLIOTEKA: KSIĄŻKA, CZAS I PRZESTRZEŃ". SPRAWOZDANIE Z XIX FORUM BIBLIOTEKARZY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO</i>	42

OD REDAKCJI

Pomysły na promocję czytelnictwa i wydarzeń kulturalnych, ważne rocznice, planszówki, sztuczna inteligencja... W najnowszym numerze zamieściliśmy materiały metodyczne, które mogą być przydatne już po wakacjach. Ich autorami są nauczyciele bibliotekarze z bibliotek szkolnych i pedagogicznych, którzy postanowili podzielić się swoimi dobrymi praktykami.

W naszym środowisku nie brakuje osób pomysłowych, z dużym doświadczeniem zawodowym, które mogłyby się podjąć zadań doradcy metodycznego. Z myślą o bibliotekarzach zastanawiających się nad przystąpieniem do postępowania kwalifikacyjnego opublikowaliśmy artykuł „Doradztwo metodyczne po nowemu”, gdzie szczegółowo opisano, jakie są wymogi i zasady zatrudnienia.

Dziękujemy za przekazane teksty oraz zachęcamy do współpracy w nowym roku szkolnym. Archiwum czasopisma i wskazówki dla autorów znajdują się w zakładce „Dialogi Biblioteczne” na stronie internetowej naszej placówki.

Życzymy zasłużonego odpoczynku i miłej lektury!

Redakcja „Dialogów Bibliotecznych”

Z PRAKTYKI NAUCZYCIELA BIBLIOTEKARZA

ANNA MARCOL

Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli “WOM” w Katowicach

DORADZTWO METODYCZNE PO NOWEMU

Kilka lat temu dokonano rewolucji w systemie doradztwa metodycznego. Zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 maja 2019 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli* (Dz.U. 2019, poz. 1045), od roku szkolnego 2019/2020, doradców metodycznych powołuje kurator oświaty, co jest powrotem do wcześniejszych, systemowych rozwiązań.

Jeszcze do niedawna organizacja doradztwa należała do samorządów, które nie zawsze były zainteresowane przeznaczaniem środków na ten cel. Po zmianie fundusze są wyodrębniane w budżetach wojewódzkich, a wojewodowie przekazują je jednostkom samorządu terytorialnego prowadzącym publiczne placówki doskonalenia. To właśnie w nich doradcy są zatrudniani. Zajmują stanowiska nauczycieli-doradców metodycznych.

Kuratorzy, w porozumieniu z dyrektorami placówek doskonalenia, opracowują plan sieci dla swoich województw. Nabór kandydatów jest prowadzony w kuratoriach. Po pozytywnym przejściu przez postępowanie kwalifikacyjne kurator wskazuje placówkę, w której przyszły doradca będzie zatrudniony oraz wymiar jego zatrudnienia i obszar działania, zależny od liczby nauczycieli określonego przedmiotu/specjalności na danym terenie. W powierzeniu przedstawia również szczegółowy zakres zadań i czas ich powierzenia.

Zgodnie z nowym („kuratorskim”) systemem, metodyk podlega pod dwóch niezależnych przełożonych – dyrektora macierzystej szkoły/placówki oraz dyrektora placówki doskonalenia. Zatem nie przysługuje mu dodatek funkcyjny i obniżenie pensum w pierwszym miejscu zatrudnienia, ponieważ obowiązki doradcy pełni w ramach odrębnej umowy. W związku z tym bibliotekarz nie może realizować zadań doradczych podczas swoich godzin pracy w bibliotece.

Wymogi kwalifikacyjne

O powierzenie zadań doradcy może się ubiegać zarówno bibliotekarz pracujący w bibliotece szkolnej, jak i pedagogicznej, posiadający doświadczenie zawodowe. Wymagania, które należy koniecznie spełnić, nie są wygórowane. Od kandydata oczekuje się posiadania:

- kwalifikacji umożliwiających jego zatrudnienie w placówce doskonalenia,
- przynajmniej stopnia nauczyciela mianowanego,
- co najmniej dobrej oceny pracy,
- udokumentowanych osiągnięć zawodowych,
- kompetencji społecznych, interpersonalnych i komunikacyjnych,
- umiejętności z zakresu wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK).

Poszczególne kuratoria mogą jednak oczekiwać spełnienia innych (pożądanych) wymagań. Na przykład podczas rekrutacji na terenie województwa śląskiego mile widziane jest wcześniejsze doświadczenie w realizacji zadań doradcy metodycznego lub konsultanta. Walory kandydata podnoszą także dodatkowe kwalifikacje i kompetencje. Jeżeli posiada się świadectwa i zaświadczenia o ukończeniu studiów podyplomowych i kursów, certyfikaty językowe czy uprawnienia eksperta ds. awansu zawodowego, warto dołączyć ich kopie do dokumentacji. Oprócz tego dobrze, aby kandydat wcześniej prowadził i organizował różne formy doskonalenia zawodowego oraz posiadał wiedzę z zakresu coachingu i andragogiki, gdyż jako metodyk będzie wspomagał osoby dorosłe.

Zasady zatrudnienia

Obowiązki doradcy są powierzane na czas nie krótszy niż rok i nie dłuższy niż trzy lata. Oczywiście, przed wygaśnięciem umowy można wystąpić o przedłużenie zadań do kuratora oświaty. W tym celu niezbędne jest uzyskanie pozytywnej opinii o dotychczasowej działalności.

Zgodnie z rozporządzeniem łączny wymiar zatrudnienia w macierzystej szkole/placówce oraz placówce doskonalenia nie może przekroczyć 1 i ½ etatu. W przypadku nauczyciela tablicowego jest to zwykle 27 godzin dydaktycznych tygodniowo. Z kolei bibliotekarz, w ramach tego samego wymiaru czasu pracy, musi przepracować 45 godzin zegarowych na tydzień (jeżeli jest zatrudniony w szkole) lub 52 i pół godziny zegarowej w tygodniu (jeżeli jest pracownikiem biblioteki pedagogicznej). Dlatego w praktyce decyduje się na niższe pensum w placówce doskonalenia.

Warto też podkreślić, że doradcy działają przede wszystkim w terenie, zatem często zawiera się z nimi porozumienie o zadaniowym systemie pracy. Pozwala ono na jego elastyczne kształtowanie. Wiąże się jednak ze szczegółowym dokumentowaniem każdej przepracowanej godziny.

Obowiązki doradcy

W przeciwieństwie do nauczycieli-konsultantów, doradcy muszą mieć stały kontakt z praktyką. Dlatego doradcą dla bibliotek szkolnych może zostać jedynie czynny zawodowo nauczyciel bibliotekarz. Jego głównym obowiązkiem jest wspieranie nauczycieli określonego przedmiotu/specjalności w realizacji ich zadań. Indywidualne, bezpośrednie i praktyczne wsparcie jest istotne zwłaszcza dla osób rozpoczynających swoją drogę zawodową, aczkolwiek w dobie konieczności stałego zdobywania nowych kompetencji i częstych zmian w systemie oświaty, pomoc metodyka przydaje się także nauczycielom z długim stażem.

Zadania powierzane przez kuratora są identyczne dla wszystkich doradców, niezależnie od prowadzonego przedmiotu/specjalności i wynikają z zapisów rozporządzenia. Zatem doradcy dla bibliotekarzy również są zobowiązani do podejmowania pracy dydaktycznej. Do ich obowiązków należy wspomaganie nauczycieli i rad pedagogicznych w zakresie:

- rozwijania umiejętności metodycznych,
- planowania, organizowania i badania efektów procesu dydaktyczno-wychowawczego, w czym należy uwzględnić zróżnicowane potrzeby uczniów,
- opracowywania, doboru i adaptacji programów nauczania,
- podejmowania działań innowacyjnych.

Powyższe wymagania mają być realizowane poprzez: udzielanie konsultacji, prowadzenie zajęć edukacyjnych (otwartych i warsztatowych), organizowanie i realizację innych form doskonalenia (np. szkoleń, seminariów, konferencji) oraz koordynowanie pracy sieci współpracy i samokształcenia (zrzesza osoby, które wzajemnie – w sposób zorganizowany – wymieniają się swoimi dobrymi praktykami i doświadczeniami zawodowymi).

Ponadto w powierzaniach są uwzględniane obowiązki wynikające z innych przepisów. Na wniosek dyrektora lub samego nauczyciela metodyk opiniuje jego pracę. Może również zostać powołany do zespołu rozpatrującego

odwołanie od oceny pracy oraz zaproszony do obserwacji zajęć otwartych. W związku ze zmianami w awansie zawodowym nauczycieli, miejsca dla doradców przewidziano również w komisjach obserwujących zajęcia prowadzone w drugim i ostatnim roku odbywania przygotowania do zawodu (jeżeli zostaną wyznaczeni do ich składu).

Doradcy dla bibliotek realizują także zadania *stricte* związane ze specyfiką pracy bibliotekarzy, np. wspierają nauczycieli w realizacji szeroko pojętych zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, w tym wykorzystaniu TIK, inspirują i promują edukację czytelniczną i medialną oraz prowadzą działalność informacyjną i bibliograficzną.

Aby pomóc nowo powołanym metodykom, Ośrodek Rozwoju Edukacji opracował specjalny kurs e-learningowy – *ABC doradcy metodycznego*, którego celem jest wprowadzenie w realizację zadań doradczych. W ramach kursu są zapoznawani z najważniejszymi przepisami prawnymi, doskonalą niezbędne umiejętności oraz kształtują postawę refleksyjnego podejścia do swojej roli. Jest on przydatny zwłaszcza tym osobom, które wcześniej nie miały styczności z systemem wspomagania i doskonalenia zawodowego nauczycieli.

Bycie doradcą wymaga doświadczenia, kreatywności, komunikatywności, umiejętności dzielenia się swoimi dobrymi praktykami oraz prowadzenia i organizowania różnych form doskonalenia. Bibliotekarzy, którzy wpisują się w te kryteria, w naszym środowisku nie brakuje. Informacje o kolejnych naborach kandydatów na terenie naszego województwa są publikowane na stronie internetowej Śląskiego Kuratora Oświaty.

Bibliografia:

- Bugdalski Bogdan, *Ważna rola doradcy metodycznego*, „Dyrektor Szkoły” 2020, nr 2, s. 13-16.
- Grad Jerzy, *System doradztwa metodycznego wczoraj i dziś*, „Forum Nauczycieli” 2023, nr 1, s. 3.
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 maja 2019 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli* (Dz.U. 2019, poz. 1045).
- Wojnarowska-Grzebień Małgorzata, *Doradca metodyczny potrzebny od zaraz*, „Dyrektor Szkoły” 2019, nr 10, s. 16-20.
- Wojnarowska-Grzebień Małgorzata, *Wsparcie doradcy metodycznego*, „Dyrektor Szkoły” 2020, nr 8, s. 74-77.

Z PRAKTYKI NAUCZYCIELA BIBLIOTEKARZA

BEATA MACHURA

Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marii Konopnickiej w Czeladzi

KSIĄŻKOWY WYMIENNIK, ZACZAROWANE SŁOWA – PISZEMY W STARYM STYLU NA PIKNIKU SZKOLNYM

Biblioteka Szkoły Podstawowej nr 2 w Czeladzi w sposób szczególny akcentuje swoją obecność podczas organizacji i przeprowadzania pikników szkolnych. Te wspólne imprezy, które łączą wszystkich: dzieci, rodziców, opiekunów, dziadków, nauczycieli, pracowników administracji i obsługi szkoły, absolwentów i gości, są doskonałą okazją do promocji czytelnictwa.

„Wymieniamy się książkami!, czytamy!, poznajemy nowych, wspaniałych superbohaterów!” – to hasło stoiska pełnego książek, którego ideą była promocja literatury, czytelnictwa, biblioteki. Wraz z nauczycielem języka polskiego i uczniami skupionymi w aktywie bibliotecznym przygotowałam kram z książkami – dary od osób prywatnych. Każdy uczeń, rodzic mógł przyjść, zamienić swoją książkę na interesującą go lekturę. Wśród oferty wydawnictw były: bajki, baśnie, wierszyki, książki dla młodzieży, literatura obyczajowa, wydawnictwa albumowe. Stoisko cieszyło się dużym zainteresowaniem. Każdy miał możliwość wybrania czegoś dla siebie, a spotkanie przy nim stanowiło także okazję do konwersacji o literaturze. Wymiennik już z daleka przyciągał uwagę przybyłych.

Na ten dzień przygotowałam z uczniami z zaczytanych książek cylindry, muchy, guziki, mankiety i udekorowane kartkami parasole. Papierowe elementy ubrania, które założyli gospodarze stoiska i „magiczne”, książkowe parasolki intrygowały, wzbudzały duże zaciekawienie i zainteresowanie. Przed ekspozycją książek przechadzały się uczennice – Superbohaterki w przebraniach książkowych postaci. Reklamowały literaturę baśniową. Na tę okoliczność przygotowałam także księgę pamiątkową, do której wpisywali się goście, którzy chętnie pisali o tym, czym dla nich jest literatura, obcowanie z książką. W Wymienniku można było również pozyskać pieczętkę, która była niezbędna do udziału w losowaniu o nagrodę główną.

W następnym roku w „Fantastycznym pikniku szkolnym” – obok Książkowego Wymiennika, o który pytali czytelnicy, zorganizowałam stragan pod szyldem „Zaczarowane słowa – piszemy w starym stylu”. Do jego przygotowania włączyły się jeszcze dwie nauczycielki.

Uczniowie, uczestnicy konkursów kaligraficznych, prowadzili warsztaty pięknego pisania. Zainteresowanie stoiskiem było wyjątkowe. Każdy chciał napisać gęsim piórem swoje imię lub przepisać wyeksponowaną sentencję. Kaligrafowali uczniowie, rodzice, goście. Maczanie pióra w atramencie, pisanie tak innym narzędziem wzbudzało zachwyt, uśmiech piszących, frajdę z wykonanej czynności.

Kaligrafowanie na pikniku szkolnym. Fot. B. Machura.

Podczas obu pikników stoiska biblioteczne wpisały się w atmosferę świętowania razem. Wyniosły książki do rangi ważnych atrybutów codzienności. Były świetną promocją czytelnictwa, biblioteki, czytania jako formy spędzania czasu.

Warsztaty pisarskie zachęciły uczestników do dbania o język ojczysty, wyzwoliły motywację do wykorzystania różnych materiałów i narzędzi w odręcznym pisaniu, pracy nad własnym charakterem pisma, nad doskonaleniem umiejętności czytelnego, estetycznego, kształtnego pisania, stosowania zasad gramatycznych i ortograficznych.

Czas spędzony z odwiedzającymi przyniósł pozytywne doświadczenia, wzmocnił motywację do organizowania kolejnych, wspólnych imprez piknikowych z biblioteką.

Z PRAKTYKI NAUCZYCIELA BIBLIOTEKARZA

MARTA PASZEK

Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych im. Tadeusza Kościuszki w Rybniku

PLANSZÓWKOWA GRA TERENOWA

Już od prawie dwóch lat w naszej bibliotece szkolnej działa kółko gier planszowych „Gno-MY” skupiające uczniów i nauczycieli, a także absolwentów i sympatyków szkoły.

W każde piątkowe popołudnie członkowie spotykają się, by pograć w gry, natomiast raz w miesiącu odbywa się spotkanie tematyczne. Oprócz tego „Gno-MY” wyjeżdżają na targi gier planszowych, biorą udział w akcjach szkolnych i pozaszkolnych, nawiązują współpracę z innymi klubami, organizują turnieje i spotkania w wakacje oraz ferie.

Narodził się więc pomysł, aby to właśnie gry planszowe stały się tematem gry terenowej, która została stworzona specjalnie z okazji dnia otwartego w naszej szkole. W budynku, udostępnionym do zwiedzania dla uczniów klas siódmych i ósmych, rozmieszczone zostały plansze z kodami QR, które prowadzą do krótkich filmików przybliżających najpopularniejsze i najstarsze planszówki z całego świata. Uczestnicy gry terenowej, po uzupełnieniu karty pracy mogli zgłosić się do biblioteki szkolnej, by odebrać nagrodę.

Jako twórcy gry terenowej,* chcielibyśmy poprzez „Dialogi Biblioteczne” udostępnić ją innym szkołom i bibliotekom; zwłaszcza tym, które widzą potrzebę rozpropagowania planszówek w swojej instytucji. Być może Międzynarodowy Dzień Gier Planszowych, obchodzony 10 października, będzie wyśmienitą okazją, by wykorzystać stworzoną przez nas grę.

Udanej zabawy!

*Autorami gry są Marta Paszek – nauczyciel bibliotekarz w ZSM-E oraz uczniowie – Jacek Rożek i Tomasz Rożek (przypis redakcji).

PLANSZÓWKI

na świecie!

Królewska Gra z Ur

PLANSZÓWKI

na świecie!

Kości

PLANSZÓWKI na świecie!

Szachy

PLANSZÓWKI *na świecie!*

Go i Sugoroku

PLANSZÓWKI

na świecie!

Monopoly

PLANSZÓWKI na świecie!

KARTA DLA GRACZA

PLANSZÓWKI

na świecie!

Królewska Gra z Ur

Z ilu kwadratów składa się

królewska Gra z UR?

Kości

Ile ścianek miały kości, którymi

grywano w starożytnym Rzymie?

Szachy

Jak nazywała się indyjska gra,

której szachy zawdzięczają swój

początek?

Go i Sugoroku

Ilu graczy może uczestniczyć w

rozgrywkach w Go oraz w

Sugoroku?

Monopoly

Jaką nazwę nosiła gra stworzona

przez Elizabeth Magie Phillips?

UNO

Z jakiego języka została

zaczepnięta nazwa “Uno”?

KARTA Z ODPOWIEDZIAMI

PLANSZÓWKI

na świecie!

Królewska Gra z Ur

Z ilu kwadratów składa się
królewska Gra z UR?

20

Kości

Ile ścianek miały kości, którymi
grywano w starożytnym Rzymie?

6

Szachy

Jak nazywała się indyjska gra,
której szachy zawdzięczają swój
początek?

Czaturanga

Go i Sugoroku

Ilu graczy może uczestniczyć w
rozgrywkach w Go oraz w
Sugoroku?

2

Monopoly

Jaką nazwę nosiła gra stworzona
przez Elizabeth Magie Phillips?

“The Land Lords Game”

UNO

Z jakiego języka została
zaczepnięta nazwa “Uno”?

Z hiszpańskiego

SCENARIUSZE I ZESTAWIENIA

AGNIESZKA KUBACKA

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach

Filia w Gliwicach

KATOWICE – EUROPEJSKIE MIASTO NAUKI 2024 **SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA UCZNIÓW KLAS VII-VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ**

- 1. Uczestnicy:** uczniowie klas VII- VIII szkoły podstawowej.
- 2. Czas trwania:** 90 min.
- 3. Cele zajęć:**
 - **ogólne:**
 - popularyzacja nauki i nowoczesnych technologii w województwie śląskim,
 - popularyzacja wiedzy o regionie,
 - wzmacnianie przynależności do regionu,
 - rozwijanie zainteresowań naukowych wśród uczniów,
 - promocja szkolnictwa wyższego w województwie śląskim,
 - rozwijanie zainteresowań prozawodowych wśród uczniów,
 - **operacyjne - uczeń:**
 - ma świadomość znaczenia nauki dla rozwoju i transformacji regionu,
 - ma świadomość znaczenia nadania Katowicom tytułu Europejskiego Miasta Nauki 2024,
 - potrafi wymienić cele oraz korzyści z nadania stolicy województwa śląskiego tytułu Europejskiego Miasta Nauki 2024,
 - potrafi podać ścieżki tematyczne, które składają się na program EMNK 2024,
 - potrafi wymienić najważniejsze wydarzenia organizowane w ramach EMNK 2024, tj.: EuroScience Open Forum, Program Młodych Miasta Nauki, konkursy: EUCYS, EU TalentOn, europejska inicjatywa EU Talent Fair,
 - wie, czym jest Śląski Festiwal Nauki Katowice,
 - kształtuje postawę szacunku dla „małej ojczyzny”,
 - potrafi efektywnie wyszukiwać informacje za pomocą nowoczesnych technologii.
- 4. Metody pracy:** wykład, zadania do rozwiązania.
- 5. Środki dydaktyczne:** karty pracy. Zaleca się realizację lekcji w pracowni komputerowej z dostępem do Internetu lub z wykorzystaniem smartfonów.
- 6. Formy pracy:** indywidualna, grupowa.
- 7. Przebieg zajęć:**
 - Powitanie uczniów.
 - Wyjaśnienie celu zajęć i podanie tematu.

W 2024 roku Katowice pełnią funkcję Europejskiego Miasta Nauki. Stolica województwa śląskiego jest pierwszym w historii miastem z Europy Środkowo-Wschodniej, które otrzymało to wyróżnienie. Podczas zajęć odpowiemy sobie na pytania, z czym wiąże się przyznanie tego prestiżowego tytułu, jakie są cele współczesnej nauki oraz jakie wydarzenia czekają na mieszkańców województwa śląskiego podczas obchodów Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024 (EMNK 2024).

W 2021 roku z inicjatywy Prezydenta Katowic oraz środowiska akademickiego Uniwersytetu Śląskiego, Miasto Katowice wystąpiło o przyznanie tytułu Europejskiego Miasta Nauki w 2024 roku. Na rozmowy do Katowic zaproszono prezesa stowarzyszenia EuroScience, prof. Michaela Matlosza. Jego wizyta, a także jego udział w 5. edycji Śląskiego Festiwalu Nauki Katowice oraz podjęte działania związane z ubieganiem się o to prestiżowe wyróżnienie, zakończyły się sukcesem i Katowice otrzymały tytuł Europejskiego Miasta Nauki 2024¹.

Starania o przyznanie tytułu Europejskiego Miasta Nauki wsparty – oprócz Uniwersytetu Śląskiego – także inne katowickie uczelnie, tworząc Konsorcjum Akademickie – Katowice Miasto Nauki. W jego skład wchodzi:

- Uniwersytet Śląski (lider),
- Akademia Muzyczna im. K. Szymanowskiego w Katowicach,
- Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach,
- Akademia Wychowania Fizycznego im. J. Kukuczki w Katowicach,
- Politechnika Śląska,
- Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach,
- Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach.

Z uczelniami współpracują:

- Miasto Katowice (strategiczny partner konsorcjum),
- Śląski Urząd Wojewódzki,
- Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego,
- Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia GZM.

Uczelnie wraz z partnerami współpracują w przygotowaniu i realizacji wspólnych przedsięwzięć naukowych, popularyzatorskich i edukacyjnych w ramach Europejskiego Miasta Nauki².

Uzyskanie tytułu Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024 nie byłoby możliwe bez wyjątkowego wydarzenia jakim jest Śląski Festiwal Nauki Katowice. To jedno z największych wydarzeń popularnonaukowych w Polsce i Europie, którego inicjatorem i głównym organizatorem jest Uniwersytet Śląski w Katowicach. Celem Festiwalu jest rozbudzenie naukowej ciekawości uczestników bez względu na wiek i zainteresowania³.

Ćwiczenia indywidualne:

Nauczyciel prosi uczniów: Korzystając z dostępu do Internetu wyszukajcie strony poświęcone popularyzacji Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024 i uzupełnijcie karty pracy. Po wykonaniu zadań od 1 do 3 wyznacza uczniów, którzy odczytają wyniki swojej pracy.

Zadanie 1. Kto przyznaje tytuł Europejskiego Miasta Nauki? Jakie miasto jako pierwsze otrzymało ten tytuł i w którym roku? Co ile lat organizowane jest to wydarzenie?

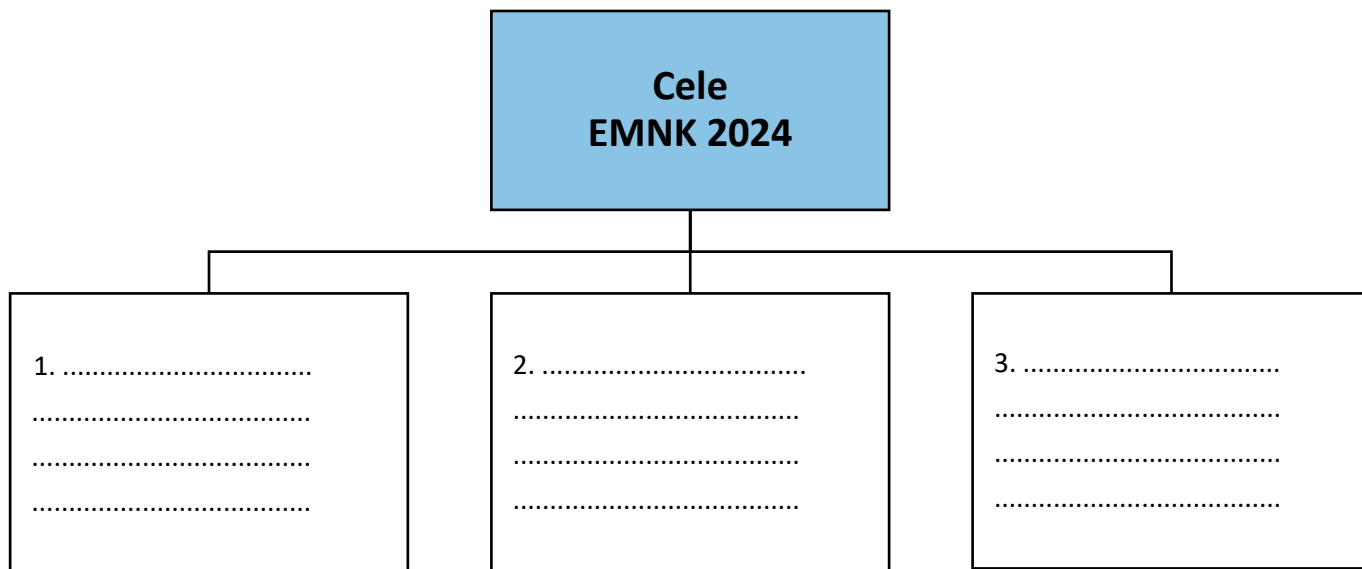
Odpowiedź:.....
.....

¹ https://pl.wikipedia.org/wiki/Europejskie_Miasto_Nauki_Katowice_2024

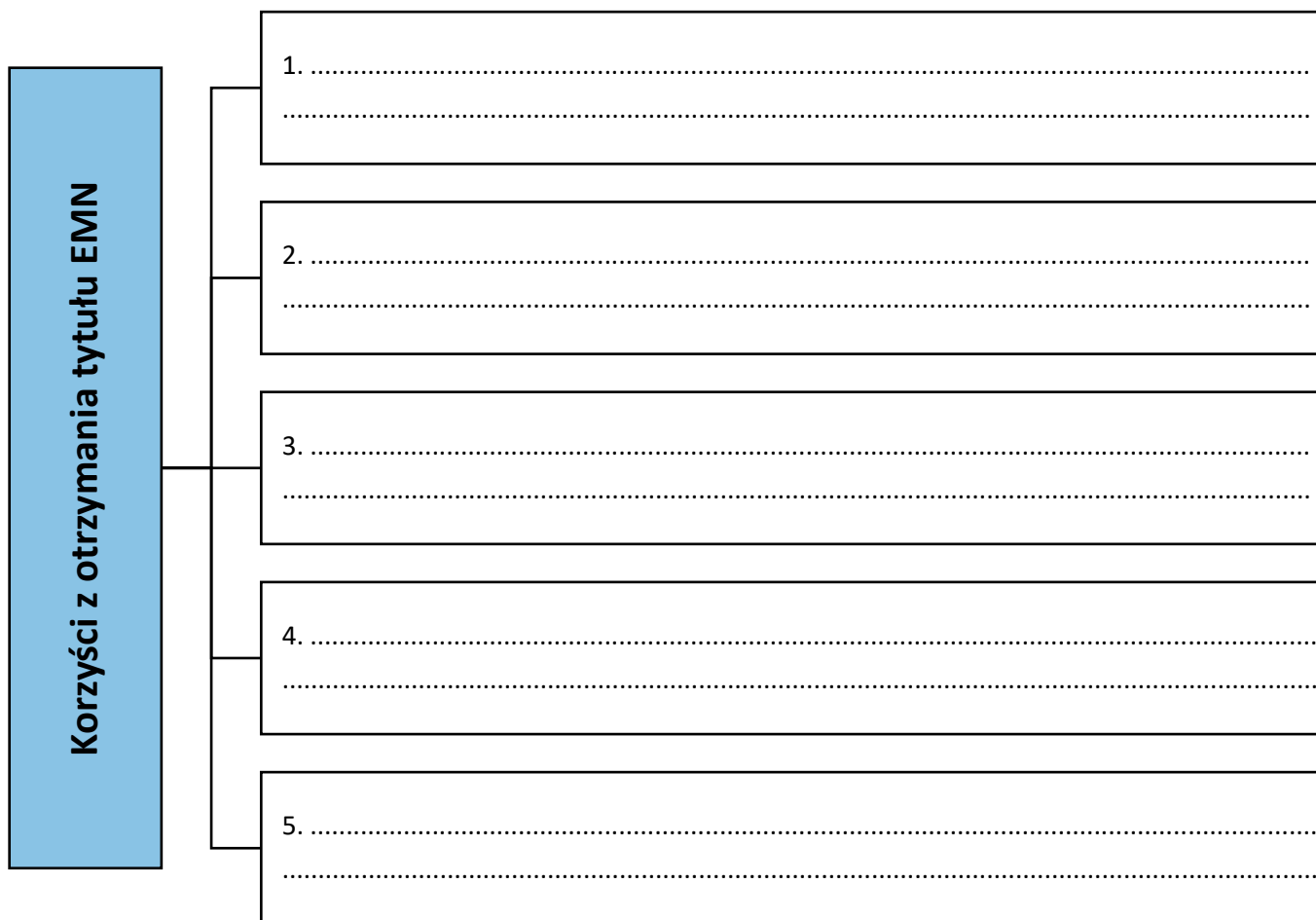
² <https://us.edu.pl/europejskie-miasto-nauki/konsorcjum-akademickie-miasto-nauki/>

³ https://pl.wikipedia.org/wiki/%C5%9A%C4%85ski_Festiwal_Nauki

Zadanie 2. Jakie są najważniejsze cele Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024? Odpowiedzi wpisz w diagram.

Zadanie 3. Wymień korzyści dla miasta wynikające z otrzymania tytułu Europejskiego Miasta Nauki. Odpowiedzi wpisz w diagram.

Zadania 4, 5 i 6 rozwiązywane są w grupach. Nauczyciel dzieli klasę na 5 zespołów. Po wykonaniu zadań wyznacza przedstawicieli grup do odczytania wyników pracy.

Zadanie 4. Europejskie Miasto Nauki Katowice 2024 oparte jest na trzech fundamentach – opisz, czego dotyczą. Odpowiedzi wpisz w diagram.

Zadanie 5. Program Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024 odnosi się do najistotniejszych w XXI wieku obszarów badań i został zawarty w sześciu ścieżkach tematycznych. Uzupełnij tabelę o element, którego brakuje – nazwę ścieżki tematycznej lub jej opis.

Ścieżka tematyczna	Opis
1. Zdrowie i jakość życia	
2.	W ramach ścieżki będzie mowa o nowych rozwiązaniach transformacyjnych, rozwoju nowoczesnych technologii i sektorów kreatywnych, takich jak e-sport oraz gamedev.
3.	Celem ścieżki jest zwrócenie uwagi m.in. na ważną rolę <i>citizen science</i> , czyli nauki obywatelskiej, która przy wsparciu mieszkańców ma realną szansę wpłynąć na pracę naukowców.
4. Klimat i środowisko	
5. Dziedzictwo przemysłowe i kulturowe	
6.	W ramach ścieżki poruszone zostaną zagadnienia kreowania i prowadzenia narracji – tego, w jaki sposób przyswajamy wiedzę i informacje, ale także dotyczyć będzie krytycznego namysłu nad przedsięwziętymi działaniami.

Zadanie 6. W ramach obchodów EMNK 2024 ma miejsce wiele ciekawych wydarzeń. Opisz wydarzenie, które zostało przydzielone waszej grupie. Odpowiedź wpisz do tabeli.

Grupa	Wydarzenie	Opis
I.	1. EuroScience Open Forum (ESOF)	
II.	2. Program Młodych Miasta Nauki	
III.	3. Konkursy: EUCYS, EU TalentOn	
IV.	4. Nauczyciele - Nauczycielom	
V.	5. EU Talent Fair	

Zadanie 7 (praca indywidualna). Program EMNK 2024 podzielony jest na 50 tematycznych tygodni poświęconych najważniejszym zagadnieniom naukowym, społecznym i kulturowym. Wybierz dwa z zaproponowanych tematów, które są dla Ciebie interesujące. Krótko uzasadnij swój wybór. Odpowiedź wpisz do tabeli.

Lp.	Nr tygodnia	Nazwa tygodnia	Data	Uzasadnienie
1.				
2.				

Podsumowanie zajęć:

Najważniejszym celem Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024 jest zainicjowanie transformacji regionu poprzez naukę, zapewnienie mieszkańcom nieograniczonego dostępu do wiedzy oraz uczynienie z niej podstawowego instrumentu dialogu obywatelskiego. EMNK 2024 pozwoli na ukazanie bogactwa śląskiej nauki na europejskiej arenie badawczej oraz umożliwi jej bliskie poznanie mieszkańcom regionu⁴. Europejskie Miasto Nauki Katowice 2024 to kolejny krok w budowaniu przyszłości miasta i województwa opartej na silnych ośrodkach akademickich, jakie tu funkcjonują⁵. Naukowe, społeczne i kulturowe wydarzenia realizowane w ramach EMNK 2024 wpisują się w konsekwentnie realizowaną przez Katowice i województwo śląskie politykę stawiania na naukę jako nowy przemysł regionu⁶.

⁴ <https://us.edu.pl/europejskie-miasto-nauki/>

⁵ <https://us.edu.pl/europejskie-miasto-nauki/konsorcjum-akademickie-miasto-nauki/>

⁶ <https://us.edu.pl/europejskie-miasto-nauki/>

Netografia⁷:

- <https://naukawpolsce.pl/aktualnosci/news%2C100957%2Cslaskie-trwa-nabor-zgloszen-do-8-slaskiego-festiwalu-nauki.html>
- https://pl.wikipedia.org/wiki/%C5%9A%C4%85ski_Festiwal_Nauki
- https://pl.wikipedia.org/wiki/Europejskie_Miasto_Nauki_Katowice_2024
- <https://program.miastonauki.pl/50-tygodni>
- <https://us.edu.pl/europejskie-miasto-nauki/>
- <https://us.edu.pl/europejskie-miasto-nauki/50-tygodni-w-miescie-nauki/>
- <https://us.edu.pl/europejskie-miasto-nauki/program-edukacyjny-nauczyciele-nauczycielom/>
- <https://us.edu.pl/europejskie-miasto-nauki/program-mlodych-miasta-nauki/>
- <https://www.esof.eu/pl/eu-talent-fair>
- <https://www.gov.pl/web/nauka/katowice-oficjalnie-z-tytulem-europejskiego-miasta-nauki>
- <https://www.slaskie.pl/content/katowice---europejskie-miasto-nauki-2024>

ODPOWIEDZI:

Zadanie 1.

Tytuł Europejskiego Miasta Nauki przyznawany jest przez organizację EuroScience we współpracy z Komisją Europejską. Miastem, które jako pierwsze otrzymało ten tytuł, był Sztokholm w 2004 roku. Wydarzenie odbywa się co dwa lata.

Zadanie 2.

1. Wsparcie transformacji regionu poprzez nowoczesne technologie i rozwój nauki. 2. Zapewnienie mieszkańcom nieograniczonego dostępu do wiedzy oraz uczynienie z niej podstawowego instrumentu dialogu obywatelskiego. 3. Zaprezentowanie bogactwa śląskiej nauki na europejskiej arenie badawczej.

Zadanie 3.

1. Zorganizowanie EuroScience Open Forum – największej w Europie konferencji poświęconej badaniom i innowacjom naukowym, umożliwi przyciągnięcie naukowców, polityków, biznesmenów i przedstawicieli mediów z całego świata. 2. Umożliwienie zwiększenia zaangażowania mieszkańców i środowiska naukowego w rozwiązywanie problemów lokalnych. 3. Umożliwienie pozyskania środków do realizacji planów inwestycyjnych w regionalną naukę. 4. Podniesienie turystycznej atrakcyjności miasta na arenie międzynarodowej. 5. Zwiększenie oddziaływania uczelni na wszystkie sfery życia i poszerzenie ich rozpoznawalności na arenie międzynarodowej.

Zadanie 4.

1. Całoroczny program obchodów EMNK 2024 – obejmuje 50 problemów polskiej i światowej nauki, których rozwiązanie ma bezpośredni wpływ na nasze życie. 2. Doskonałość naukowa – obejmuje organizację konferencji EuroScience Open Forum – europejskiej platformy dyskusji o przyszłości nauki. 3. Infrastruktura Miasta Nauki – dążenie do utworzenia w Katowicach Zielonej Strefy Nauki oraz stworzenie w regionie Sieciowego Centrum Nauki prowadzonego przez uczelnie Konsorcjum. Osią dla planowanych zmian infrastrukturalnych jest rzeka Rawa i dążenie do przywrócenia jej mieszkańcom.

⁷ Dostępność stron sprawdzono 30.06.2024.

Zadanie 5.

1. Obejmuje m.in. odpowiednie planowanie przestrzeni publicznych, w tym zwiększenie dostępu do usług zdrowotnych oraz promocję zdrowia i zwrócenie uwagi na profilaktykę. 2. Przemysły przyszłości. 3. Innowacje społeczne. 4. Dotyczy zagadnień związanych z zachodzącymi zmianami klimatycznymi i zanieczyszczeniem środowiska, a także zrównoważonych miast. 5. Obejmuje procesy transformacji społeczno-gospodarczej w regionach, w których obecny był przemysł ciężki oraz zwróci uwagę na specyficzną kulturę, jaka się wokół niego wytworzyła. 6. Kreaacja i krytyka.

Zadanie 6.

Grupa I: EuroScience Open Forum – to największa w Europie konferencja poświęcona interdyscyplinarnej i przekrojowej debacie na temat kultury naukowej, badań naukowych i innowacji, dla społeczeństwa i ze społeczeństwem. Konferencja ESOF jest organizowana od 2004 roku, gospodarzem każdej edycji jest miasto, które posiada tytuł *European City of Science*. Do tej pory otrzymały go: Sztokholm, Monachium, Barcelona, Turyn, Dublin, Kopenhaga, Manchester, Tuluza, Triest i Lejda. W 2024 roku miejscem wydarzenia były Katowice. Konferencja odbyła się w dniach 12-15 czerwca w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach pod hasłem “Życie zmienia naukę”.

Grupa II: Program Młodych Miasta Nauki to specjalne pasmo przeznaczone dla ambitnych przedstawicieli młodego pokolenia. W pracach nad jego kształtem uczestniczą: sejmik młodzieżowy województwa śląskiego, młodzieżowa rada miasta oraz porozumienie samorządów studenckich i doktoranckich. Celem jest udostępnienie młodym ludziom własnej przestrzeni, by wyrazić swój głos i zaprezentować swoje zaangażowanie w społeczną i naukową działalność. Program przygotowany w oparciu o potrzeby młodych mieszkańców i użytkowników miasta pozwoli na stworzenie miejsca, w którym młodzi ludzie zechcą pozostać i rozwijać swoją przyszłość. W planach przewidziano m.in.: debaty i wydarzenia popularnonaukowe młodych (konkursy szkolne, pokazy licealistów, studenckie koła naukowe), konferencje studenckie i doktoranckie, cykle warsztatów, juwenalia, otrzęsiny, bale, wydarzenia rozrywkowe i inne akcje społeczne.

Grupa III: W ramach Programu Młodych Miasta Nauki we wrześniu 2024 roku odbędą się dwa kluczowe wydarzenia: Konkurs EUCYS (EU Contest for Young Scientists), który daje możliwość zaprezentowania swoich umiejętności przez młodych naukowców. Skierowany jest do osób pomiędzy 14. a 21. rokiem życia, które nie ukończyły jeszcze pierwszego semestru studiów pierwszego stopnia. Jego celem jest promowanie współdziałania i wymiany wiedzy pomiędzy młodymi badaczami. Laureatami zostają uczniowie z najlepszymi osiągnięciami naukowymi z Europy i krajów afiliowanych. Na finalistów czekają atrakcyjne nagrody finansowe, staże w czołowych europejskich ośrodkach badawczych i możliwość wzięcia udziału w uroczystości wręczenia Nagród Nobla w Sztokholmie. Drugi konkurs to EU TalentOn, którego organizatorem jest Komisja Europejska. W ramach wydarzenia drużyny składające się z naukowców mieszczących się w przedziale wiekowym 21–35 lat, pochodzących z różnych krajów Europy oraz krajów zrzeszonych w Horyzoncie Europa, wypracowują rozwiązania globalnych problemów, powiązanych tematycznie z 5 misjami Unii Europejskiej, tj.: adaptacja do zmian klimatu, profilaktyka przeciwnowotworowa oraz opieka nad chorymi na raka, inteligentne i neutralne klimatycznie miasta, przywracanie żyzności gleby, woda oraz odnawianie środowiska naturalnego oceanów.

Grupa IV: Nauczyciele – Nauczycielom to program edukacyjny, którego celem jest integracja środowiska nauczycieli akademickich i nauczycieli szkolnych. Celem jest stworzenie przestrzeni do wzajemnej wymiany myśli i doświadczeń, która pozwoli na wypracowanie wspólnych rozwiązań i inspiracji, z których korzystać będą przedstawiciele środowiska nauczycielskiego. Program ma umożliwić rozpoznanie aktualnych potrzeb uczniów oraz tego, jak chcieliby się komunikować z uczelniami, a także w jaki sposób uczelnie powinny komunikować się z nimi. Definiowanie potrzeb ma doprowadzić do znalezienia odpowiedzi na pytania, jakimi metodami nauczyciele szkolni mogliby lepiej współpracować z uczniami i które z metod cieszą się największym zainteresowaniem wśród młodzieży. Celem jest sprostanie wymaganiom stawianym współcześnie przed młodymi ludźmi i trudnościami, z jakimi muszą się

zmierzyć na drodze edukacji. Program Nauczyciele – Nauczycielom zakłada innowacyjność w zakresie metod nauczania, opartą na różnego typu projektach oraz pracy zespołowej, które nadają dodatkowe kompetencje miękkie.

Grupa V: W ramach Konferencji ESOF 2024 odbędzie się European Talent Fair (Europejskie Targi Talentów), skierowane do młodych naukowców i osób zainteresowanych podjęciem pracy badawczej. Celem inicjatywy jest stworzenie młodym ludziom podejmującym wybory związane z rozwojem ścieżki zawodowej, studentom, doktorantom i młodym naukowcom przestrzeni do spotkań i dyskusji z przedstawicielami nauki, szkolnictwa wyższego oraz sektora badań i rozwoju. Uczestnicy targów będą mieli okazję zapoznać się z możliwościami rozwoju osobistego, spotkań z pracodawcami zatrudniającymi naukowców oraz podjęcia pracy w instytucjach naukowych. Katowicka edycja nastawiona jest na przybliżenie możliwości zatrudnienia w sektorze badawczym dla młodych pokoleń oraz zwiększenie szans na zatrudnienie młodych naukowców poprzez wyposażenie ich w niezbędne umiejętności rynkowe.

Zadanie 7 (przykład).

1. Tydzień nr 33 – Tydzień Eko – 19-25 sierpnia 2024. Uzasadnienie: Interesuję się ekologią i ochroną środowiska. W ramach tygodnia dowiem się, w jaki sposób zrobić kosmetyki z naturalnych składników, jak ograniczyć odpady życia codziennego oraz co ciekawego można zrobić z odpadów w ramach recyklingu.
2. Tydzień nr 45 – Tydzień robotów – 11-17 listopada 2024. Uzasadnienie: Interesuję się informatyką, nowoczesnymi technologiami oraz ich wpływem na nasze życie. W ramach proponowanych wydarzeń interesuje mnie „Turniej robotyki” oraz warsztaty z projektowania i programowania robotów.

SCENARIUSZE I ZESTAWIENIA

BEATA MACHURA

Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marii Konopnickiej w Czeladzi

MISTRZOWIE ALFABETU Z PATRONEM SZKOŁY W TLE SCENARIUSZ KONKURSU

Cele konkursu:

- rozwijanie i promowanie zainteresowań czytelniczych oraz książki, biblioteki i jej zbiorów,
- zainteresowanie uczniów postacią patrona szkoły,
- promocja literatury Marii Konopnickiej,
- popularyzacja czytania jako formy spędzania wolnego czasu,
- utrwalenie alfabetu,
- sprawdzenie znajomości alfabetu w rywalizacji konkursowej,
- umiejętność pracy w grupie.

Regulamin konkursu:

1. Organizatorem konkursu jest biblioteka szkolna.
2. Konkurs skierowany jest do uczniów klas trzecich lub/i czwartych szkoły podstawowej.
3. W konkursie biorą udział drużyny dwuosobowe, uczniowie chętni lub wytypowani w drodze klasowych rozgrywek.
4. Klasę reprezentują dwie drużyny.
5. Rywalizacja konkursowa polega na udzieleniu pisemnej odpowiedzi na przygotowane zadania.
6. Do każdego zadania opracowano kartę pracy, określano punktację i wyznaczono czas na odpowiedź.
7. Prowadząca(y) konkurs na bieżąco zapoznaje uczniów z regulaminem podczas czytania treści poszczególnych poleceń.
8. Po upływie ustalonego czasu nie wolno uzupełniać kart pracy, wykonywać innych czynności związanych z udzieleniem odpowiedzi.
9. Każda drużyna, po uzupełnieniu danej karty pracy, oddaje ją komisji.
10. Za każdy prawidłowo przyporządkowany wyraz/wyrazy, według kolejności alfabetycznej lub innej uwzględnionej w poleceniu, drużyna otrzymuje 1 punkt.
11. Nad prawidłowym przebiegiem konkursu czuwa komisja powołana przez organizatora.
12. Laureaci konkursu – drużyny, które zdobyły I, II i III miejsce według uzyskanej największej liczby punktów, otrzymają dyplomy i nagrody rzeczowe. Pozostali uczestnicy upominki i dyplomy za udział.
13. O wynikach, miejscu i terminie wręczenia nagród poinformuje uczestników organizator do trzech dni po zakończeniu konkursu.

Zadanie nr 1.

Patronką naszej szkoły jest Maria Konopnicka.

- Ułóż w porządku alfabetycznym litery składające się na imię i nazwisko pisarki.
- Powtarzające się litery napisz obok siebie przy danym numerze.
- Litery należy napisać na karcie pracy pionowo.

Czas na wykonanie zadania: 2 minuty. Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania – 9.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie nr 2.

Maria Konopnicka napisała piękne wierszyki dla dzieci. Wypisz pionowo (w porządku alfabetycznym) tytuły podane w tabeli.

Czas na wykonanie zadania: 2 minuty. Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania – 13.

TYTUŁY WIERSZY	TYTUŁY UPORZĄDKOWANE ALFABETYCZNIE
<i>Poranek</i>	
<i>Żuczek</i>	
<i>Czytanie</i>	
<i>W lesie</i>	
<i>Niezapominajki</i>	
<i>Sanna</i>	
<i>Pranie</i>	
<i>Choinka</i>	
<i>Poranek</i>	
<i>Bocian</i>	
<i>Krasnoludki</i>	
<i>Kukułeczka</i>	
<i>Pszczółki</i>	

Zadanie nr 3.

Ułóż książki autorstwa Marii Konopnickiej według alfabetu (w poziomie: od lewej do prawej strony). Weź pod uwagę tytuły przygotowanych woluminów. Tytuły czytamy z okładki. Wypisz je na karcie pracy w kolejności alfabetycznej.

Czas na wykonanie zadania: np. 1 minuta. Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania uzależniona jest od ilości przygotowanych przez organizatora książek, np. 8.

Książki przygotowujemy dla każdej grupy i układamy w stos – jedna na drugiej, np.: *O Janku Wędrowniczku, O krasnoludkach i o sierotce Marysi, Na jagody, Szkolne przygody Pimpusia Sadełko, Co słonko widziało, Dym, Franek, Nasza szkapa.*

Zadanie nr 4.

Maria Konopnicka używała pseudonimów, aby ukryć swoje prawdziwe imię i nazwisko. Zapisz je w porządku alfabetycznym.

Czas na wykonanie zadania: 2 minuty. Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania – 9.

PSEUDONIMY	PSEUDONIMY UPORZĄDKOWANE ALFABETYCZNIE
M. K.	
K.	
Ko-mar	
Jan Sawa	
Marko	
Jan Waręż	
Humanus	
Ursus	
Mruczysław Pazurek	

Zadanie nr 5.

W nazwach tytułów wierszyków Marii Konopnickiej została pozamieniana kolejność słów. Wypisz prawidłowe nazwy utworów i uporządkuj alfabetycznie wypisując je pionowo na karcie pracy. Tytuły zacznij zapisywać z dużej litery.

wieczór cichy/ domek nasz/ jej Zosia i mopsy/ czarna jaskółeczka nasza/ duszek tęczy/ Burczymucha Stefek/ Zielonka Pan/ pranie wielkie/ Mańci przygoda/ w choinka lesie/ zegar od stary pradziadka/ szła Wisła do jak morza.

Czas na wykonanie zadania: 4 minuty. Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania – 24 (12 za prawidłowo wypisane tytuły i 12 za uporządkowanie ich alfabetycznie).

SCENARIUSZE I ZESTAWIENIA

ELŻBIETA TROJAN

Opolskie Centrum Edukacji
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Opolu

MELCHIOR WAŃKOWICZ (1892-1974)

ZESTAWIENIE BIBLIOGRAFICZNE W WYBORZE

10 września 2024 roku przypada 50. rocznica śmierci autora powieści „Ziele na kraterze”. Z tej okazji Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanowił rok 2024 Rokiem Melchiora Wańkowicza, niepokornego, odważnego, wnikliwego dziennikarza, pisarza i reportażysty, będącego wzorem i symbolem polskiego dziennikarstwa. Niniejsze zestawienie bibliograficzne „Melchior Wańkowicz (1892-1974)” opracowane zostało na podstawie danych zawartych w KaRo – Katalogu Rozproszonym Bibliotek Polskich. Obejmuje 89 opisów bibliograficznych wydawnictw zwartych i artykułów z czasopism o charakterze naukowym, popularnonaukowym, dydaktycznym i repertuarowym. Materiał adresowany jest zarówno do uczniów i studentów, jak i nauczycieli, a także wszystkich zainteresowanych życiem i twórczością Melchiora Wańkowicza.

WYDAWNICTWA ZWARTE

1. Blisko Wańkowicza / Aleksandra Ziółkowska. – [Wyd. 3]. – Kraków : Wydawnictwo Literackie, 1988. – 96, [4] s.
2. Codziennosc kresowa utrwalona w pamieci, czyli „Szczenięce lata” Melchiora Wańkowicza / Maria Jolanta Olszewska // W : Wiktor Choriew in memoriam / idea i wstęp Jarosław Ławski ; red. nauk. Anna Janicka, Grzegorz Kowalski, Łukasz Zabielski. – Białystok : Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego, 2013. – S. 467-490.
3. Ćwiczenia pamięci : na marginesie „Bitwy o Monte Cassino” Melchiora Wańkowicza / Beata Nowacka // W : Palimpsest : miejsca i przestrzenie / pod red. Anny Gomóły i Anny Szawerny-Dyrzki. – Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2018. – S. 51-64.
4. Dom, którego nie ma : problematyka rodzinna w powieści „Ziele na kraterze” Melchiora Wańkowicza / Beata Nowacka // W : Rodzina w czasach przełomów : literackie diagnozy od XIX do XXI wieku / pod red. Krystyny Kralkowskiej-Gątownskiej i Beaty Nowackiej. – Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2011. – S. 162-173.
5. Leksykalno-stylistyczne cechy prozy Melchiora Wańkowicza : (na materiale reportaży z lat 1961-1974) / Urszula Sokółska. – Białystok: Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, 2005. – 431, [1] s.
6. Melchior Wańkowicz w obronie godności i tożsamości Polaków / Kazimierz Wolny-Zmorzyński // W : Tożsamość polska w odmiennych kontekstach / red. Leon Dyczewski, Dariusz Wadowski. – Lublin : Wydawnictwo KUL, 2009. – S. 485-494.

7. Melchiora Wańkowicza literacki obraz bitwy pod Monte Cassino / Monika Wiszniowska // W : Reprezentatywna mikroskala? : rozważania o tożsamości lokalnej mieszkańców Czeladzi z racji udziału ich przedstawicieli w bitwie o Monte Cassino / red. Małgorzata Krakowiak i Aleksandra Dębska-Kossakowska. – Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2016. – S. 167-178.
8. Melchiora Wańkowicza obraz Pomorza w “Walczącym Gryfie” / Agata Marzec // W : Językowy, literacki i kulturowy obraz Pomorza. T. 4 / redaktorzy Zenon Lica, Aneta Lica, Karolina Czemplik. – Gdańsk : Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, 2018. – S. 321-328.
9. Mierząc się na zamiary : industrializacja II RP i jej okoliczności w reportażu Melchiora Wańkowicza / Hanna Gosk // W : Środowiska industrialne/postindustrialne zależności (w literaturze i kulturze polskiej od XIX do XXI wieku) / red. Lucyna Sadzikowska, Marta Tomczok i Paweł Tomczok. – Kraków „Universitas”, 2023. – S. 29-41.
10. Mistrzowie polskiego reportażu wojennego (1914-2014) / Andrzej Kaliszewski. – Kraków : Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2017. – 300, [1] s.
11. Na tropach Wańkowicza / Aleksandra Ziółkowska. – Warszawa : Polskie Towarzystwo Wydawców Książek, 1989. – 126, [6] s.
12. Na tropach Wańkowicza / Aleksandra Ziółkowska-Boehm. – Warszawa : Pruszyński i S-ka, 1999. – 363, [1] s., [24] s.
13. Pisarskie delicje / Aleksandra Ziółkowska-Boehm. – Warszawa : Bellona, 2019. – 343 s.
14. Polish literary paths : Witold Gombrowicz, Melchior Wańkowicz, Marek Hłasko, Czesław Miłosz / script: Maciej Jasiński ; graphics: Jacek Michalski. - Warszawa : Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP. Departament Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej, 2024. – 54 s.
15. Polscy Odyseusze – nieuświadomiona epopeja : w 70. rocznicę bitwy o Monte Cassino / Agnieszka Cholewińska // W : Literatura, kultura religijna, polskość : księga jubileuszowa dedykowana prof. dr. hab. Krzysztofowi Dybciakowi w 65. rocznicę urodzin / pod red. Krzysztofa Koehlera, Wojciecha Kudyby i Jerzego Sikory. – Warszawa : Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, 2015. – S. 197-211.
16. Proces Melchiora Wańkowicza 1964 / Aleksandra Ziółkowska. – Warszawa : Nowe Wydawnictwo Polskie, 1990. – 208 s.
17. Reportaże wojenne Melchiora Wańkowicza (1939-1945) / Kazimierz Wolny ; [Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza. Oddział w Kielcach]. – Kielce : „Tarcza” , 1995. – 282 s.
18. Reporter a prozaik : narodziny toposu Mazur w reportażach i powieści lat trzydziestych XX wieku (Melchior Wańkowicz, Jan Kucharski) / Joanna Szydlowska // W : Regionalne, narodowe, uniwersalne : literatura i media w perspektywie komparatystycznej / red. Grażyna Borkowska, Bernadetta Darska, Andrzej Staniszewski. – Olsztyn : Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, 2005. – 143-159.
19. Reporter żywiołów : o (prawie) całej twórczości Melchiora Wańkowicza / Beata Nowacka // W : Proza polska XX wieku : przeglądy i interpretacje. T. 3, Centrum i pogranicza literatury / pod red. Elżbiety Dutki i Grażyny Maroszczyk. – Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2014. – S. 77-96.
20. Rój pomysłów : o kilku aktywnościach Melchiora Wańkowicza / Beata Nowacka // W : Zapisane : reportaż międzywojenny interpretowany przez pisarzy i historyków literatury / pod red. Urszuli Glensk i Irka Grina. – Kraków : EMG, 2021. – S. 171-185.
21. Studia językoznawcze nad pamiętnikami emigrantów / Barbara Szydlowska-Ceglowska ; Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Wydział Filologiczno-Filozoficzny. – Warszawa Poznań : Państwowe Wydawnictwo Naukowe , 1988. – 135, [2] s.
22. Sztuka reportażu wojennego Melchiora Wańkowicza / Kazimierz Wolny. – Rzeszów : Wydawnictwo WSP, 1991. – 185, [1] s.
23. Sztuka reportażu wojennego według Melchiora Wańkowicza / Kazimierz Wolny-Zmorzyński // W : Dyskursologiczne tezy i syntezy : język – kultura – media : prace ofiarowane prof. dr. hab. Maciejowi Kawce / pod red. Pawła Płanety i Ryszarda Filasa. – Kraków : Instytut Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2019. – S. 337-349].
24. Świat zapamiętany / Jolanta Wachowicz-Makowska. – Warszawa : „Czytelnik” , 2002. – 222, [2] s.
25. Uwagi o metaforyce reportażu Melchiora Wańkowicza / Urszula Sokólska // W : Język polski : współczesność, historia. 6 / pod red. Władysławy Książek-Bryłowej, Małgorzaty Nowak. – Lublin : Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, 2007. – S. 241-261.

26. „Walcząc o swoje pisanie, walczę o życie” : o kolekcjach reportaży Melchiora Wańkowicza / Beata Nowacka // W : Antologia literacka : przemiany, ekspansja i perspektywy gatunku : seria pierwsza / red. Magdalena Kokoszka, Bożena Szałasta-Rogowska. – Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2017. – S. 264-278.
27. Wańkowicz / Mieczysław Kurzyna. – Warszawa : Agencja Autorska i Zjednoczenie Księgarstwa, 1972. – 70, [1] s.
28. Wańkowicz krzepi : wywiad – rzeka / Krzysztof Kąkolewski. – [Wyd. 4]. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1987. – 119, [1] s.
29. Wańkowicz krzepi : z Melchiorem Wańkowiczem rozmawia Krzysztof Kąkolewski : wywiad-rzeka. – Wyd. 2. – Warszawa : „Czytelnik”, 1977. – 132, [3] s.
30. Wańkowicz Melchior 1892-1974 / E.G [Ewa Głębińska] // W : Współcześni polscy pisarze i badacze literatury : słownik biobibliograficzny. T. 9, W – Z / red. Jadwiga Czachowska, Alicja Szałagan. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 2004. – S. 32-40.
31. Wańkowicz o Monte Cassino / Kazimierz Wolny. – Rzeszów : wydawca nieznany, 1994. – 98 s.
32. Wokół twórczości Melchiora Wańkowicza : w stronę dziennikarstwa, socjologii, polityki oraz krytyki literackiej / Kazimierz Wolny-Zmorzyński ; Międzynarodowa Szkoła Dziennikarstwa, Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej. Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego. – Kraków ; Kielce : „Tarcza” , 1999. – 131 s.
33. Wokół Wańkowicza / Aleksandra Ziółkowska-Boehm. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 2019. – 696 s.
34. Wspomnienia i fotografie z dawnych lat : na Kresach Janka Kiełczewska-Michejda ; [red., dobór zdjęć, oprac. genealogii Janka Kiełczewska-Michejda i Andrzej Michejda]. – Wrocław : wydano staraniem rodziny, 2002. – [2], 155, [11] s.
35. Wybrane elementy języka potocznego w „Zielu na kraterze” Melchiora Wańkowicza / Urszula Sokólska // W : Frazeologia i składnia polszczyzny mówionej / pod red. Henryki Sędziak. – Łomża : Łomżyńskie Towarzystwo Naukowe im. Wagów, 2001. – S. 159-169.

ARTYKUŁY Z CZASOPIM

1. „Anoda – katoda” : o ostatniej kolekcji reportaży Melchiora Wańkowicza / Beata Nowacka // Jednak Książki. Gdańskie Czasopismo Humanistyczne. – 2016, nr 5, s. 111-120.
2. „Bitwa o Monte Cassino” Melchiora Wańkowicza – reportaż i źródło historyczne / Kazimierz Wolny // Studia Humanistyczne. – T. 1 (1991), s. 277-312.
3. Czerwone imperium : obraz Związku Radzieckiego w reportażach polskich klasyków gatunku (M. Wańkowicz, K. Pruszyński, H. Krall, R. Kapuściński) / Andrzej Kaliszewski // Postscriptum Polonistyczne. – 2021, nr 1, s. 309-342.
4. „Czerwone maki na Monte Cassino...” : książka Melchiora Wańkowicza „Szkice spod Monte Cassino” w klasie VII / Jadwiga Ganobis // Język Polski w Szkole dla Klas IV-VIII. – 1991/1992, nr 5, s. 66-71.
5. „Czy to możliwe, aby do tego stopnia nie było domu?” : scenariusz lekcji języka polskiego do utworu Melchiora Wańkowicza „Ziele na kraterze” / Marzena Tyl // Polonistyka. – 2018, nr 2, s. 32-36.
6. Giganci historii i literatury / Piotr Skura // Głos Nauczycielski. – 2024, nr 1-2, s. 14.
7. Jak opracowałam lekturę „Szkice spod Monte Cassino” Melchiora Wańkowicza / Zofia Rak // Język Polski w Szkole dla Klas IV-VIII. – 1991/1992, nr 3, s. 94-98.
8. Językowe środki subiektywizacji świata przedstawionego w „Szczenięcych latach” Melchiora Wańkowicza / Urszula Sokólska // Prace Filologiczne. – T. 45 (2000), s. 581-593.
9. Kampania wrześniowa jako doświadczenie męskości żołnierskiej / Tomasz Tomasik // Teksty Drugie. – 2020, nr 3, s. 59-75.
10. Kolory w reportażach Melchiora Wańkowicza : reportaże z części „Kraj lat dziecińczych” w tomie „Anoda i katoda” / Marzena Guz // Białostockie Archiwum Językowe. – Nr 22 (2022), s. 135-146.
11. Krajobraz po bitwie : narracje klęski plebiscytu 1920 roku w reportażach Melchiora Wańkowicza i Leona Sobocińskiego / Joanna Szydłowska // Prace Literaturoznawcze. – [Nr] 9 2021, s. 249-27.
12. Kresowizmy składniowe w języku Melchiora Wańkowicza / Krystyna Grochowska-Iwańska // Studia nad Polszczyzną Kresową. – T. 7 (1994), s. 59-65.

13. Literaccy patroni 2024 r. – quiz / Gabriela Bonk // Biblioteka w Szkole. – 2024, nr 2, s. 32-33.
14. Ludzie z innej planety (1) / Zbigniew Kadłubek // Śląsk. – 2023, nr 1, s. 39.
15. Melchior Wańkowicz i fotografia – uwagi edytorskie / Joanna Hańczkiewicz // Napis. – T. 29 (2023), s. 135-155.
16. Melchior Wańkowicz – osobowość pełna sprzeczności / Patrycja Termin // Dialogi Biblioteczne. – 2019, nr 1, s. 19-21.
17. Melchior Wańkowicz : 30 rocznica śmierci // Poradnik Bibliograficzno-Metodyczny. – 2004, nr 3, s. 73-75.
18. Melchior Wańkowicz wobec rzeczywistości lat 1939-1956 / Bogusław Włodawiec // Przegląd Polonijny. – 1995, z. 3, s. 55-62.
19. Melchiora Wańkowicza „Chwywanie historii na gorącym uczynku” : „Szkice spod Monte Cassino” w szkole / Zofia Budrewicz // Ojczyzna-Polszczyzna. – 1994, nr 2, s. 1-6.
20. Melchiora Wańkowicza dwa odmienne spojrzenia na Rosję / Anna Malcer-Zakrzacka // Jednak Książki. Gdańskie Czasopismo Humanistyczne. – 2016, nr 5, s. 67-86.
21. Melchiora Wańkowicza „Klub Trzeciego Miejsca” / Marian Stępień // Zdanie : publikacja Klubu Twórców i Działaczy Kultury "Kuźnica". - 2001, nr 1/2, s. 54-59.
22. Melchiora Wańkowicza kręta droga do Polski Ludowej / Sławomir Cenckiewicz // Biuletyn Instytutu Pamięci Narodowej. – 2004, nr 2, s. 27-44.
23. Między Wschodem a Zachodem : koncepcja Kresów jako pomostu w twórczości Melchiora Wańkowicza / Rafał Pokrywka // Podkarpackie Forum Filologiczne. Seria: Literatura i Kultura. – 2011, s. 133-149.
24. Mistrz reportażu : Melchior Wańkowicz / Rafał Habielski // Kwartalnik Historii Prasy Polskiej. – 1992, nr 3-4, s. 230-235.
25. Na kresowych tropach Wańkowicza / Bolesław Hadaczek // Szczecińskie Prace Polonistyczne. – Nr 8 (1996), s. 9-24.
26. Nazwy osobowe w „Szczenięcych latach” i w „Zielu na kraterze” Melchiora Wańkowicza / Urszula Sokólska // Studia Słowistyczne. – 1999, nr 1, s. 294-311.
27. Neologizmy słowotwórcze w „Zielu na kraterze” i „Szczenięcych latach” Melchiora Wańkowicza / Urszula Sokólska // Białostockie Archiwum Językowe. – Nr 2 (2002), s. 131-156.
28. Niemieckie ślady w reportażach Melchiora Wańkowicza z tomu „Anoda i katoda” : reportaże z części „Kraj lat dziecińczych” w perspektywie leksykalnej / Marzena Guz // Forum Filologiczne Ateneum. – 2018, t. 1, s. 23-36.
29. Niewykorzystany potencjał : kilka uwag o szkolnych praktykach omawiania lektury obowiązkowej „Ziele na kraterze” Melchiora Wańkowicza / Małgorzata Juda-Mieloch // Język Polski w Szkole Podstawowej. – 2020/2021, nr 2, s. 103-114.
30. O „Szkicach spod Monte Cassino” Melchiora Wańkowicza z myślą o zasadniczej szkole zawodowej / Antoni Mackiewicz // Język Polski w Szkole Średniej. – 1990/1991, z. 4, s. 22-27.
31. Obrona godności Polaków w wybranych reportażach Melchiora Wańkowicza / Kazimierz Wolny // Studia Humanistyczne. T. 4 (1994), s. 121-143.
32. „Otworzyć wszystkie, nawet zardzewiałe, klapy chłonne” : reporterskie „sensorium” Melchiora Wańkowicza / Beata Nowacka // Białostockie Studia Literaturoznawcze. – [T.] 2 (2011), s. 99-115.
33. Patroni roku 2024 : Melchior Wańkowicz, Kazimierz Wierzyński, Witold Gombrowicz, Czesław Miłosz i Marek Hłasko – scenariusz przedstawienia / Ewa Sobczyńska // Biblioteka w Szkole. – 2024, nr 2, s. 34-36.
34. Porównania charakteryzujące ludzi i zachowania ludzkie w reportażach Melchiora Wańkowicza / Urszula Sokólska // Roczniki Humanistyczne. – 2001/2002, z. 6, s. 391-402.
35. Propozycja opracowania lektury „Szkice spod Monte Cassino” Melchiora Wańkowicza / T. Siudak // Język Polski w Szkole dla Klas IV-VIII. – 1993/1994, nr 3, s. 24-35.
36. Rodzina jako „centrum polszczyzny” / Ewa Grodecka // Język Polski w Gimnazjum. – 2008/2009, nr 2, s. 77-82.
37. Sarmatyzm kosmopolityzmem podszyty : (szkic o Melchiorze Wańkowiczu) / Kazimierz Nowosielski // Arcana : kultura, historia, polityka. – 2016, nr 3, s. 162-171.
38. Słownictwo obcego pochodzenia w reportażach Melchiora Wańkowicza z tomu „Anoda i katoda” / Marzena Guz // Białostockie Archiwum Językowe. – 2023, nr 23, s. 141-160.
39. Strefy ulewy i grzmotu – różne sposoby pisania o wojnie : synteza historycznoliteracka dla kl. IV liceum i V technikum [„Szkice spod Monte Cassino”] / Antoni Mackiewicz // Język Polski w Szkole Średniej. – 1989/1990, nr 2, s. 166-180.

40. „Szkice spod Monte Cassino” Melchiora Wańkowicza jako reportaż / Alicja Pruszkowska // Drama. – 1995, z. 14, s. 21-22.
41. „Szkice spod Monte Cassino” Melchiora Wańkowicza w zasadniczej szkole zawodowej i klasie IV liceum zawodowego / Halina Kruk // Język Polski w Szkole Średniej. – 1987/1988, z. 2, s. 191-194.
42. Teoria reportażu Melchiora Wańkowicza / Marta Kowalska // Ogrody Nauk i Sztuk. – T. 4 (2014), s. 620-625.
43. „Trzeba wiedzieć, z czego się wyrasta” : kształcenie językowe w szkołach ponadgimnazjalnych [„Ziele na kraterze”] / Iwona Steczko // Nowa Polszczyzna. – 2002, nr 3, s. 15-28.
44. „Tworzywo” Melchiora Wańkowicza jako przykład reportażu literackiego : ćwiczenia w mówieniu i pisaniu w klasie II szkoły średniej / Joanna Chałowska // Język Polski w Szkole Średniej. – 1989/1990, nr 1, s. 95-104.
45. „Tworzywo” Wańkowicza – początki Polonii kanadyjskiej / Grzegorz Frejlich // Cywilizacja : o religii, nauce, moralności i sztuce. – Nr 16 (2006), s. 218-221.
46. Wańkowicz i Monte Cassino / Aleksandra Ziółkowska-Boehm // Zesłaniec. - 2024, nr 4, s. 19-22.
47. Wańkowicz o Żeromskim / Kazimierz Wolny // Studia Humanistyczne. – T. 6 (1996), s. 155-161.
48. Wańkowicz po latach / Aleksandra Ziółkowska-Boehm // Odra. – 2000, nr 10, s. 129-130.
49. Wańkowicz Sienkiewiczem podszyty / Krystyna Heska-Kwaśniewicz // Guliwer. – 2017, nr 1, s. 5-9.
50. Wańkowicz wobec Sienkiewicza / Kazimierz Wolny // Studia Humanistyczne. – T. 4 (1994), s. 59-66.
51. Wańkowiczowski mit dzieciństwa / Grzegorz Leszczyński // Guliwer. – 1995, nr 5, s. 14-16.
52. Wigilie sławnych Polaków : scenariusz bożonarodzeniowy / Barbara Wanda Jachimczak // Biblioteka w Szkole. - 2004, nr 10, s. 28-29.
53. Wokół Monte Cassino : propozycja opracowania w klasie VII „Szkiców spod Monte Cassino” M. Wańkowicza i „Czerwonych maków na Monte Cassino” F. Konarskiego / Lidia Banczerz // Język Polski w Szkole dla klas IV-VIII. – 1994/1995, z. 5, s. 38-50.
54. „Ziele na kraterze” Melchiora Wańkowicza książką nie tylko o własnym domu / Anna Marzec // Język Polski w Szkole dla Klas IV-VIII. – 1988/1989, nr 3-4, s. 350-359.

SIECIOW@NIE

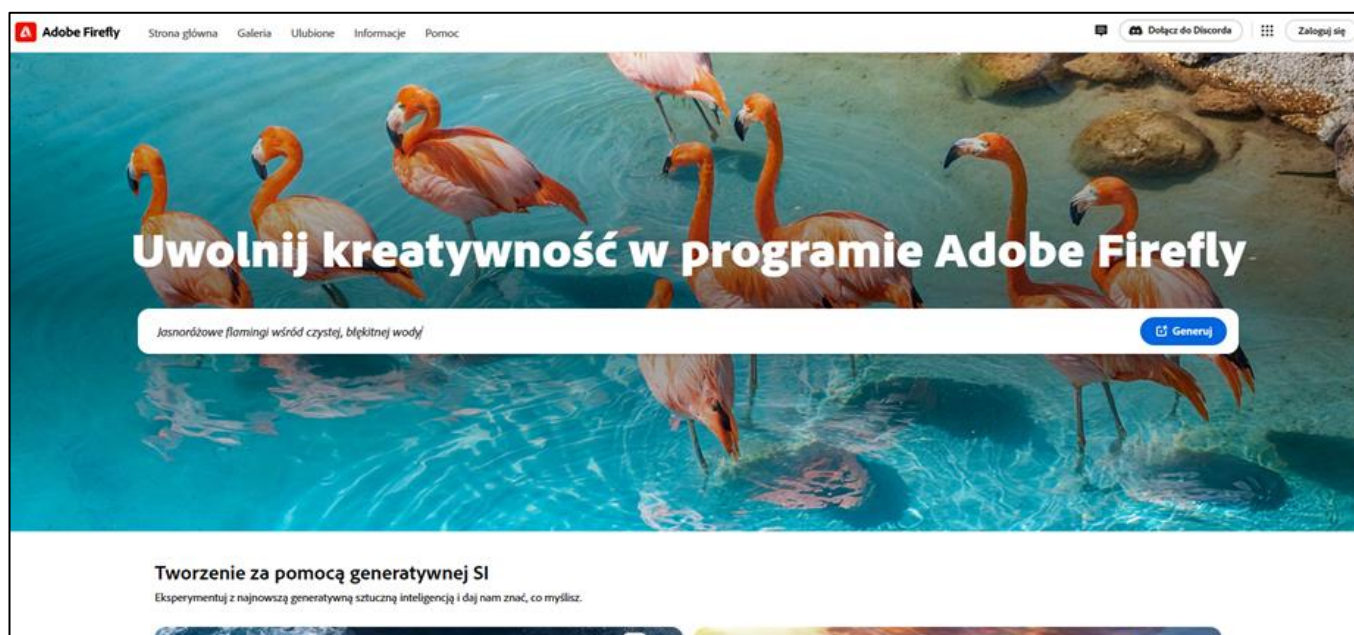
ANNA MARCOL

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach

ADOBE FIREFLY – TWORZENIE OBRAZÓW ZA POMOCĄ AI

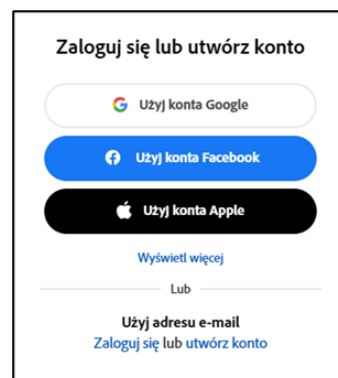
Sztuczna inteligencja, SI (z ang. *artificial intelligence, AI*) – systemy, które mogą wykonywać zadania wymagające ludzkiej inteligencji. Podobnie jak człowiek rozumieją język naturalny, rozpoznają wzorce, rozwiązują problemy i uczą się z doświadczenia. Wykazują się również kreatywnością.

Możliwości sztucznej inteligencji wypróbujemy korzystając z platformy <https://firefly.adobe.com/>, na której udostępniono generatory do tworzenia i obróbki różnego rodzaju obrazów.

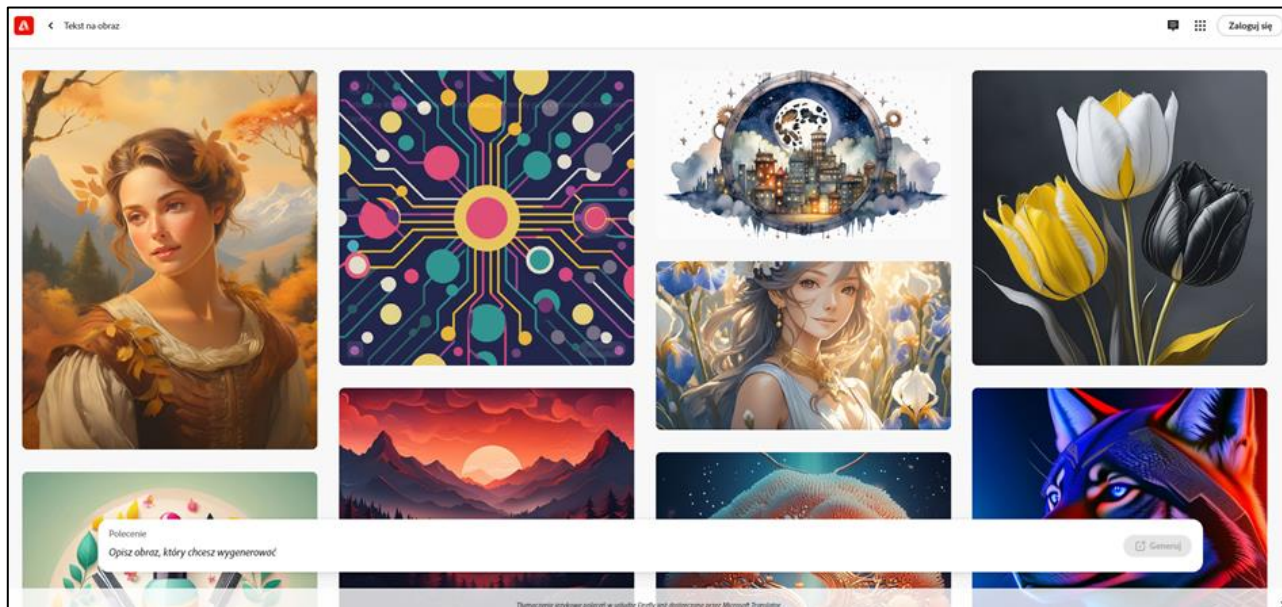

Aby z nich korzystać, trzeba się zalogować poprzez konto Google, Facebooka, usługi Apple lub Microsoft (opcja widoczna po kliknięciu w napis **Wyświetl więcej**). Istnieje także możliwość rejestracji za pomocą swojego adresu mailowego.

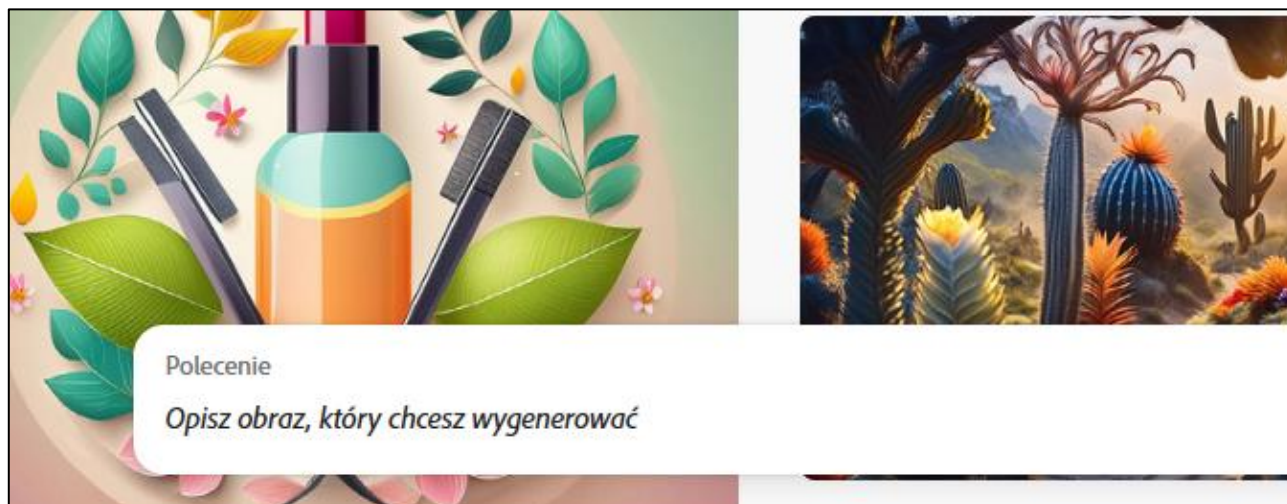
Darmowi użytkownicy platformy każdego miesiąca otrzymują 25 kredytów (punktów generatywnych) do wykorzystania (generowanie dużej liczby materiałów wymaga wykupienia planu komercyjnego). Obrazy, które pobierzemy bezpłatnie (własne lub udostępnione przez innych użytkowników), będą posiadały niewielkie logo usługi.

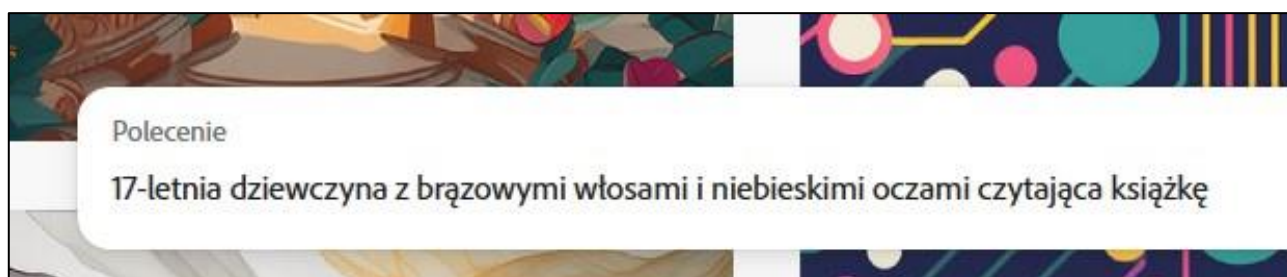
W instrukcji zostanie opisane korzystanie z generatora zamieniającego tekst na obraz, który jest dostępny bezpośrednio po otwarciu strony Adobe Firefly lub pod adresem <https://firefly.adobe.com/inspire/images>. Znajdziemy na niej przykładowe ilustracje wygenerowane i udostępnione przez innych użytkowników. Można je pobrać na swoje urządzenie oraz otworzyć i zobaczyć, jakich użyto efektów i na podstawie jakiego tekstu zostały wygenerowane.

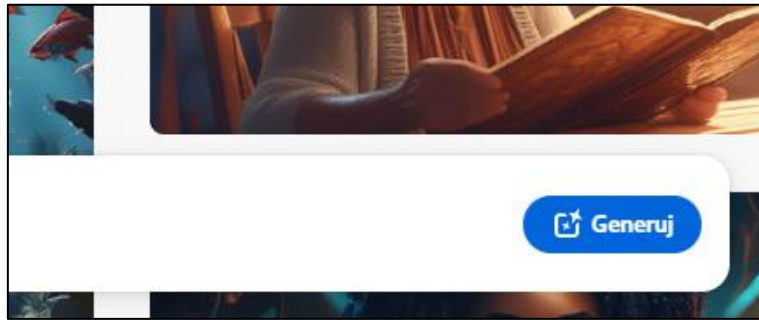
Aby wygenerować własne zdjęcie/grafikę/ilustrację wpisujemy (po polsku) tekst do białego okna (**Polecenie**).

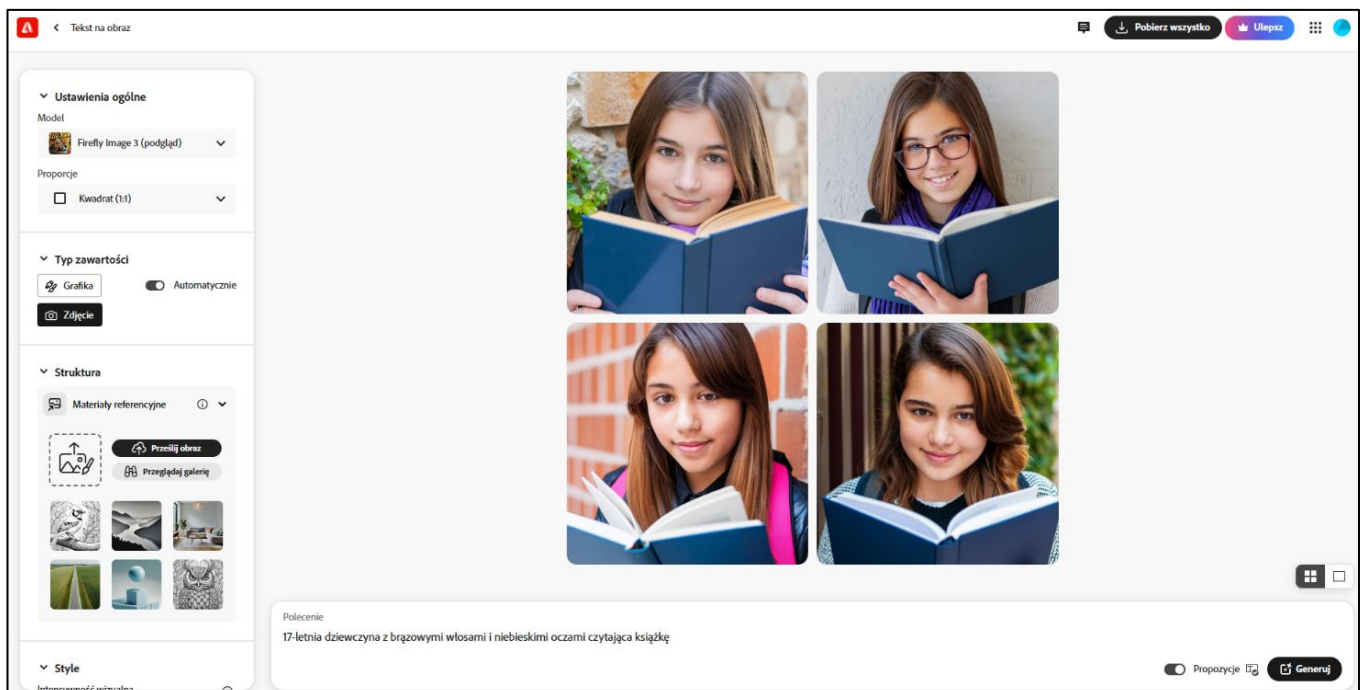
Im dokładniejszy będzie opis (prompt), tym lepszy uzyskamy efekt końcowy.

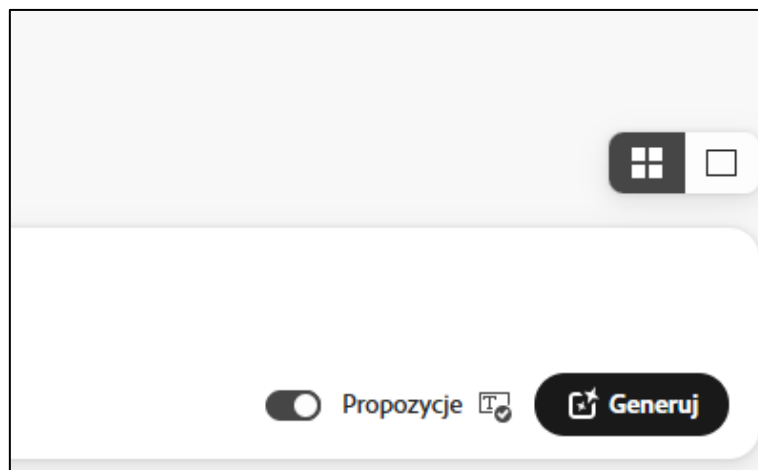
Zatwierdzamy go przyciskiem **Generuj**.

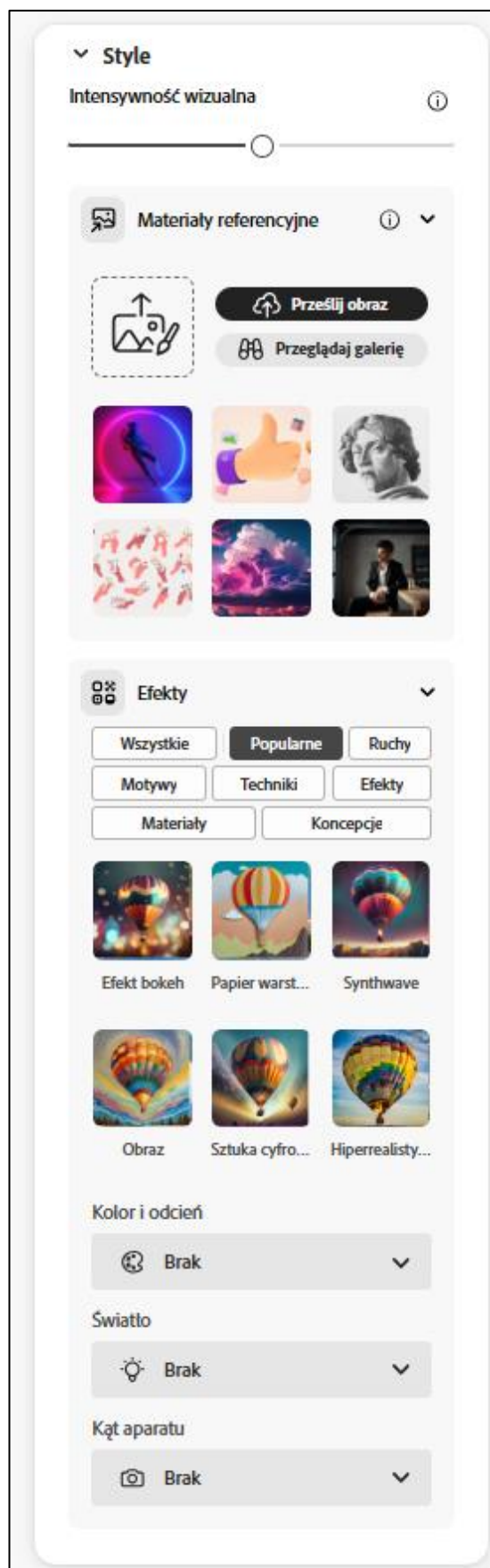
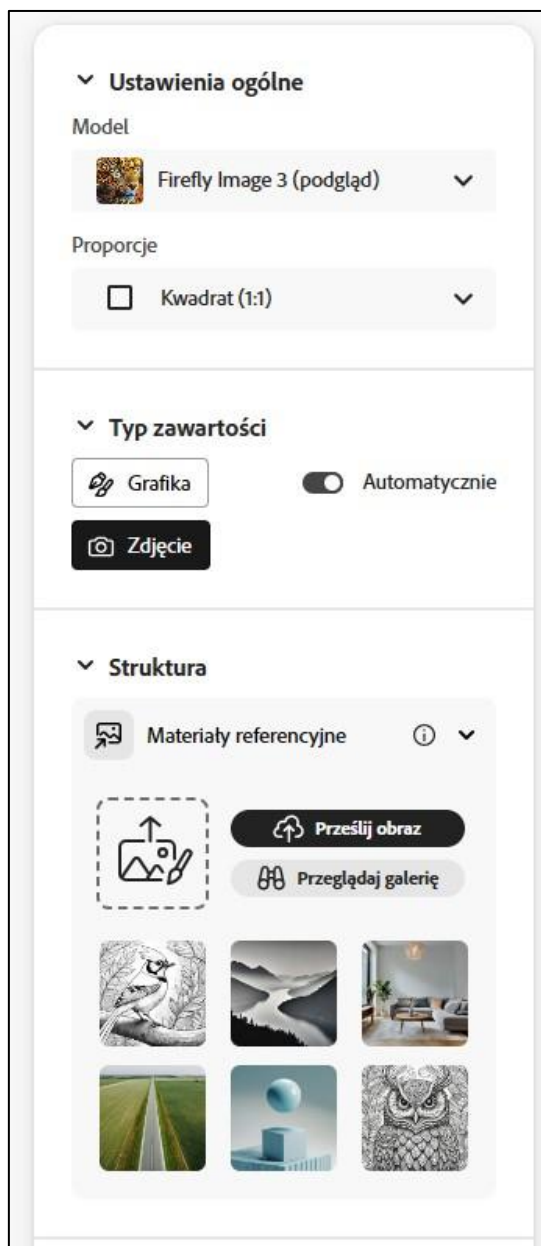
Po chwili zobaczymy cztery zdjęcia. W tym przypadku tylko jedno z nich, mniej więcej (postacie wydają się nieco młodsze), spełnia nasze oczekiwania – dziewczyna czyta książkę, ma brązowe włosy i niebieskie oczy (oczy pozostałych są innego koloru).

Jeśli nie jesteśmy zadowoleni z uzyskanego efektu, możemy dalej klikać w przycisk **Generuj**, modyfikować wprowadzony opis itp.

Po lewej stronie ekranu znajdziemy także funkcje, które pozwolą zmienić ustawienia domyślne i uzyskać dodatkowe efekty (za tworzenie bardziej skomplikowanych obrazów usługa pobiera więcej kredytów).

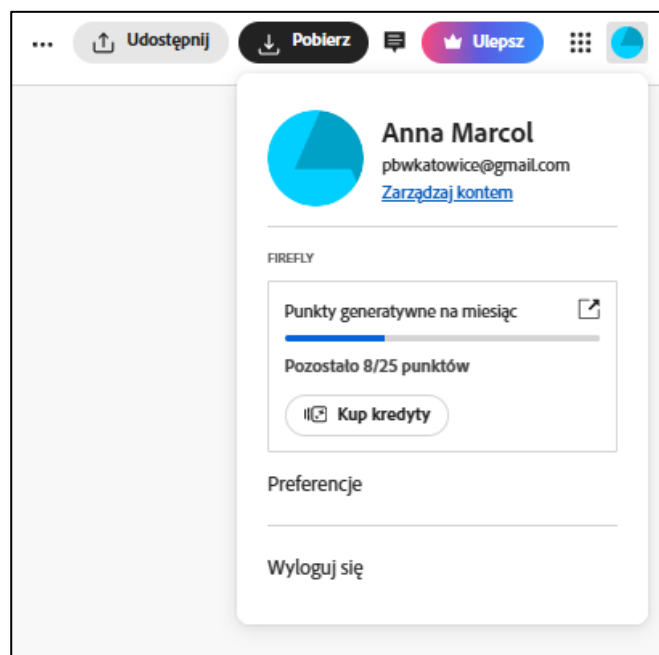

Dalszej obróbce można również poddać wybrane zdjęcie (w tym przypadku nie skorzystano z takiej opcji). Może być podstawą do generowania innych obrazów. Istnieje też możliwość wprowadzenia wypełnienia generatywnego, dodania tekstu, kształtów i grafik oraz jego przekształcenia na potrzeby mediów społecznościowych.

Tak wygląda wygenerowany obraz po pobraniu na swoje urządzenie (plik posiada wysoką rozdzielczość). W lewym dolnym rogu pojawiło się drobne logo Adobe Firefly.

Liczbę kredytów, które pozostały nam do wykorzystania w danym miesiącu, sprawdzimy klikając w swój awatar (w tym przypadku jest nim niebieskie kółko). Znajduje się w prawym górnym rogu. Z reguły za jedno użycie generatora (bez wprowadzania większych zmian do utworzonych obrazów), system odejmuje 1 punkt.

Z RELACJI UCZESTNIKA

RENATA SOWADA

Szkoła Podstawowa nr 53 z Oddziałami Integracyjnymi im. Marii Skłodowskiej-Curie w Częstochowie

BIBLIOTEKA: KSIĄŻKA, CZAS I PRZESTRZEŃ **SPRAWOZDANIE Z XIX FORUM BIBLIOTEKARZY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO**

O czytelnictwie, kampaniach, innowacjach, projektach i programach czytelniczych, modernizacji wyposażenia i przestrzeni bibliotecznej, kształtowaniu kompetencji i postaw czytelniczych, promocji książki i czytania, pracy zespołowej, sztucznej inteligencji i wykorzystaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych w bibliotekach oraz projektach programu eTwinning rozmawiali uczestnicy XIX Forum Bibliotekarzy Województwa Śląskiego. Jego tematem przewodnim była "Biblioteka: książka, czas i przestrzeń". Spotkanie odbyło się w formie zdalnej na platformie MS TEAMS 18 kwietnia 2024 roku.

Forum zgromadziło blisko 150 uczestników: bibliotekarzy bibliotek naukowych, pedagogicznych, publicznych, szkolnych, dyrektorów bibliotek, przedstawiciele związków zawodowych i stowarzyszeń bibliotekarskich, badaczy i pasjonatów czytelnictwa. Odbyło się pod honorowym patronatem Śląskiego Kuratora Oświaty, Prezydenta Miasta Częstochowy i Prezydenta Miasta Katowice. Swojego patronatu udzieliła też Sekcja Bibliotek Szkół Wyższych przy ZO SBP W Katowicach. Patronat medialny sprawowały natomiast czasopisma: "Głos Nauczycielski" "Ogniskowiec. Pismo Zarządu Okręgu Śląskiego ZNP", "Poradnik Bibliotekarza" i "Biblioteka w Szkole". Konferencja była wydarzeniem Programu eTwinning.

Forum otworzyła Edyta Książek – członek Zarządu Głównego ZNP, członek Zarządu Okręgu Śląskiego ZNP i wiceprezes Oddziału ZNP w Częstochowie, która przypominała o ważnej roli czytania. Zbigniew Dworecki – wiceprezes Okręgu Śląskiego ZNP – pozdrowił zgromadzonych przypominając istotne zadania bibliotekarzy.

Kształtowanie postaw czytelniczych oraz wpływ na rozwój mieszkańców doceniła Jadwiga Wiśniewska – poseł do Parlamentu Europejskiego, która przesłała uczestnikom filmowe pozdrowienia.

Wśród gości obecne były Anita Góral – dyrektor Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Józefa Lompy w Katowicach oraz Renata Lipniewska – wicedyrektor Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli "WOM" w Częstochowie.

Zgromadzeni wysłuchali następujących wystąpień wspartych interesującymi prezentacjami multimedialnymi:

- „Biblioteka jako miejsce pracy zespołowej” – dr Małgorzaty Gwadery z Instytutu Nauk o Kulturze Uniwersytetu Śląskiego;
- „Biblioteka Regionalna Karwina. Dom 34 – od apteki po sztukę i informację” – Markéty Kukrechtowej, dyrektora Biblioteki Regionalnej w Karwinie (Republika Czeska);
- „Współpraca międzynarodowa szkół i placówek oraz rozwój zawodowy nauczycieli w ramach programu

- eTwinning” – Marzeny Zabiegały z Kuratorium Oświaty w Katowicach i ambasadorki programu eTwinning;
- „Jakiego bohatera literackiego oczekują współczesne dzieci i nastolatki” – Wiesławy Jędrzejczyk, redaktor naczelnej Wydawnictwa Literatura;
- „Działamy, czyli Czytanie na Polanie” – Katarzyny Paligi ze Szkoły Podstawowej nr 29 z Oddziałami Sportowymi im. Alfreda Szklarskiego w Dąbrowie Górniczej;
- "Obrazy, teksty i muzyka – czyli praktyczne wykorzystanie AI w bibliotece" – dr Anny Marcol z Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Józefa Lompy w Katowicach, doradcy metodycznego Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Katowicach;
- „Filia Biblioteki Regionalnej w Karwinie-Fryszacie po transformacji” – Marceli Wierzoń, kierownika Filii Biblioteki Regionalnej w Karwinie-Fryszacie w Republice Czeskiej;
- „Biblioteka Główna Politechniki Częstochowskiej – nowe konteksty” – Marleny Badory, Michała Jakubowskiego oraz Marioli Szzyd z Biblioteki Głównej Politechniki Częstochowskiej;
- "Pracownia Wirtualnej Rzeczywistości w bibliotece szkolnej" – Aliny Grabnej z Zespołu Szkół Samochodowych; Miłostawy Pasternak, Izabeli Sitek i dr Renaty Sowady ze Szkoły Podstawowej nr 53 z Oddziałami Integracyjnymi im. Marii Skłodowskiej-Curie w Częstochowie.

Organizatorami Forum byli: Sekcja Bibliotekarska przy Oddziale Związku Nauczycielstwa Polskiego w Częstochowie i Oddział Towarzystwa Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich w Częstochowie. Forum powstało również przy współpracy: Biblioteki Regionalnej w Karwinie (Republika Czeska), Instytutu Nauk o Kulturze Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. J. Lompy w Katowicach, Publicznej Biblioteki Pedagogicznej Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie, Okręgowej Sekcji Bibliotekarskiej Związku Nauczycielstwa Polskiego w Katowicach, Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych przy Zarządzie Okręgu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Katowicach.

Szczegółowe informacje udostępniono na stronie: <http://vforumbibliotekarzy.blogspot.com/>.

Województwo
Śląskie

Jednostka Oświatowa
Samorządu Województwa Śląskiego